

LIBRIS

We know
books

Feodor Dostoievski

Crimă și pedeapsă

Volumul I

Editura Bookshop Publishing House

București, 2026

Cuprins

PARTEA ÎNTÂI	3
I	3
II	14
III	37
IV	55
V	71
VI	85
VII	101
PARTEA A DOUA	116
I	116
II	139
III	153
IV	171
V	185
VI	201
VII	228
PARTEA A TREIA	252
I	252
II	271
III	288
IV	307
V	323
VI	350

Autor: Feodor Dostoievski

Titlu: Crimă și pedeapsă, volumul I

Editura: Bookshop Publishing House

Traducător: Stejărel Decu-Jerep

Editie completă

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
DOSTOEVSKIJ, FEDOR MIHAILOVIČ

Crimă și pedeapsă / Feodor Dostoievski. - București
: BookShop Publishing House, 2026

2 vol.

ISBN 978-630-95424-4-1

Vol. 1. - București : BookShop Publishing House,
2026. - ISBN 978-630-95424-2-7

821.161.1

ISBN: 978-630-95424-2-7

Pentru comenzi online: www.books-shop.ro

© 2026 [Bookshop Publishing House]

Toate drepturile asupra prezentei ediții aparțin
Editurii Bookshop Publishing House.

PARTEA ÎNTÂI

I

La începutul lui iulie, într-o seară înăbușitor de caldă, un tânăr ieși din odăița lui subînchiriată de pe străduța S. Și, ajuns în stradă, se îndreptă încet, parcă nehotărât, spre podul K.

Izbutise să se strecoare fără a se întâlni cu gazda pe scară. Odăița lui se afla la mansarda unei case înalte, cu patru caturi, și aducea mai degrabă cu un dulap decât cu o cameră. Gazda de la care închiriasse odăița asta, cu tot cu masă și curățenie, locuia într-un apartament separat, aflat cu câteva trepte mai jos, și de câte ori ieșea, n-avea cum să nu treacă pe lângă bucătăria ei, a cărei ușă dinspre scară era aproape întotdeauna deschisă larg. De fiecare dată, trecând pe lângă ea, tânărul se simțea cuprins de o lașitate nefirească, de care se rușina și care îl făcea să se crispeze. Era dator vândut gazdei și se temea să dea ochii cu ea.

Nu că ar fi fost laș sau timid, chiar dimpotrivă, dar de la o vreme se afla într-o stare de iritare și de încordare vecină cu ipohondria. Atât de mult se închisese în el și se izolase de toată lumea, încât îi era frică de orice întâlnire, nu numai de cea cu gazda. Sărăcia îl strivise. Însă în ultima vreme, nici măcar asta nu-l mai apăsa. Încetase cu totul să-și vadă de preocupările

sale și nu mai voia să studieze. De fapt, nu se temea de gazdă, orice-ar fi avut de gând cu el.

Dar decât să se oprească pe scară, să-i asculte toate neroziile despre nimicurile de zi cu zi, de care nu-i păsa nici cât negru sub unghie, toate săcăielile cu plata chiriei, amenințările, văicărelile și să trebuiască să umble cu fofârlica, să se scuze, să mintă – nu, mai bine să se furișeze ca un cotoi pe scară și să o zbughească nevăzut de nimeni.

De altminteri, de astă dată, ajungând în stradă, se miră chiar el de frica lui de a-și întâlni creditoarea.

„Când te gândești la ce treabă vreau să mă înham, și mă tem de asemenea fleacuri! își spuse el, zâmbind ciudat. Hm... da... totu-i în mâinile omului și el lasă totul să-i treacă pe sub nas numai fiindcă e laș... asta-i deja o axiomă... Chiar, de ce s-or teme oamenii cel mai tare? Să facă un nou pas, să spună ceva de la ei, de asta se tem cel mai tare. Dar văd că încep să bat câmpii.

De asta nici nu fac nimic, fiindcă bat câmpii. Mă rog, s-ar putea să fie tocmai pe dos: bat câmpii fiindcă nu fac nimic. În luna din urmă m-am obișnuit să bat câmpii întruna, zăcând cu zilele în ungherul meu și gândindu-mă la... cai verzi pe pereți. Și de ce mă duc acolo? Sunt eu în stare de asta? Să fie asta ceva serios? Nu-i serios deloc. Fantalez și eu ca să mă amuz; nu-i decât o joacă! Halal joacă, n-am ce zice!”

Pe stradă era cumplit de cald, zăpușeală chiar, îngheșuală, peste tot numai var, schele, cărămizi, praf și duhoarea aceea specifică verii, atât de bine cunoscută de orice petersburghez căruia nu-i dă mâna să închirieze o vilă; dintr-odată, toate astea îl călcară pe nervii și așa zdruncinați. Duhoarea de nesuportat a cârciumilor, foarte numeroase în acea parte a orașului,

și bețivii de care te împiedicai la tot pasul, cu toate că era o zi de lucru, întregeau coloritul trist și respingător al tabloului. Pe chipul cu trăsături fine al tânărului se citi pentru o clipă cel mai profund dezgust. Era foarte frumos: destul de înalt de statură, zvelt și bine făcut, avea ochi minunați, aproape negri, și un păr blond închis. Nu se depărtase prea mult, că păru dintr-odată să cadă într-o îngândurare adâncă, sau mai degrabă într-un soi de toropeală; înainta fără să mai vadă nimic în jur, de altfel, nu simțea deloc dorința de-a vedea. Din când în când mormăia doar ceva pentru sine, căci, după cum recunoștea singur, căpătase obiceiul de-a monologa. În clipa aceea deveni conștient că gândurile i se cam învălmășeau și că era foarte slăbit: de două zile nu mâncase aproape nimic.

Era atât de ponosit, încât oricare alt om, chiar unul deprins să umble îmbrăcat ca vai de lume, s-ar fi rușinat să iasă ziua pe stradă în asemenea zdrențe. De altminteri, în cartierul acela ar fi fost greu să stârnești vreo mirare, orice fel de straie ai fi avut pe tine. Vecinătatea pieței Sennaia, puzderia de localuri cu faimă proastă și, mai cu seamă, mulțimea de muncitori și meseriași care se îmbulzea pe străzile și ulicioarele acestui cartier din centrul Petersburgului, toate la un loc împesăreau uneori decorul cu asemenea specimene, încât vederea unui ins ca el nu mai putea mira pe nimeni. Iar tânărul adunase în suflet atâta dispreț și atâta ură, încât, în ciuda firii sale delicate, foarte naivă uneori, nu se simțea câtuși de puțin rușinat de zdrențele sale. Nu însă și când dădea nas în nas cu tot felul de cunoscuți ori foști colegi, cu care în general nu-i plăcea să se întâlnească... Cu toate astea, când un bețiv cărat, nu se știe de ce și unde, într-o ditamai

harabaua la care era înhamat un cal zdravăn de povară, îi strigă trecând pe lângă el: „Hei, tu, pălărier neamț!” și începu să zbiere arătându-l cu degetul, tânărul se opri brusc și, cu un gest încordat, duse mâna la pălărie. Era un țilindru înalt de la Zimmerman, dar jerpelit, decolorat, găurit și pătat tot, fără boruri și strâmbat rău într-o parte.

Dar nu de rușine se simți cuprins, ci de un cu totul alt sentiment, care aducea grozav cu spaima.

„Păi, da, bâigui tulburat, chiar mă gândeam! Ceva mai prost nici că se putea! Uite, o prostie ca asta, un fleac dintre cele mai banale, e în stare să compromită orice plan! Da, pălăria asta sare în ochi... E ridicolă, tocmai de aia și sare în ochi... La zdrențele mele mi-ar trebui mai curând o șapcă, una veche și pleoștită, nicidecum monstruoșitatea asta. Nimeni nu poartă așa ceva, oamenii te văd de la o poștă, le rămâi în minte... e important, fiindcă pe urmă îmi amintesc, și poate fi o dovadă. Trebuie să treci cât mai neobservat... Nimicurile sunt importante! ... Uite, un nimic ca ăsta și s-a zis, cu totul și pentru totdeauna...”

Nu avea mult de mers. Știa până și câți pași sunt din poarta casei lui: exact șapte sute treizeci. Îi numărăse la un moment dat, când abia începuse să se lase în voia visurilor. La vremea aceea nu credea încă în visurile astea, cu a căror îndrăzneală oribilă și totodată ispititoare nu făcea decât să se ațâțe singur. Dar acum, când trecuse deja o lună, începuse să vadă lucrurile altfel și, cu toate că își condamna fără încetare neputința și nehotărârea în monologurile sale, se obișnuise, fără să vrea, să privească visul „infam” ca pe o faptă realizabilă, deși nu avea încă încredere în

sine. Iar acum se ducea chiar să facă o probă a ceea ce își pusese în gând și emoția îi creștea cu fiecare pas.

Cu trupul scuturat de un tremur nervos și cu inima strânsă, se apropie de casa imensă care dădea cu o latură spre canal și cu alta spre strada X. Casa asta avea numai apartamente mici și era locuită de meseriași de tot soiul – croitori, dulgheri, bucătărese, nemți de tot felul, domnișoare care trăiau pe propriile speze, funcționari mărunți și așa mai departe. Era o forfotă continuă de oameni care intrau și ieșeau pe cele două porți și prin cele două curți ale imobilului. Casa avea vreo trei sau patru portari. Foarte mulțumit că nu-i ieșise niciunul dintre ei în cale, tânărul se strecură neobservat pe ușa din dreapta și apoi pe scară. Era o scară „de serviciu”, îngustă și întunecoasă, dar el o știa deja bine, o cercetase în amănunt, și îi convenea că era așa: în întunericul acela n-aveai de ce să te temi nici de cele mai curioase priviri. „Dacă acum mi-e așa de frică, oare cum o să fie dacă o să trec vreodată cu adevărat la faptă?”, îi trecu fără voie prin minte în timp ce urca spre catul al patrulea. Aici îi tăiară drumul niște hamali, foști soldați, care scoteau afară mobila dintr-un apartament. Știa deja că acolo locuia un funcționar neamț cu familia. „Poate s-o muta neamțul, iar atunci la patru, pe scara și palierul ăsta, n-o să rămână ocupat decât apartamentul bătrânei. Asta e bine... oricum...” Clopoțelul scoase un clinchet slab, de parc-ar fi fost din tablă, nu din aramă. Aproape toate apartamentele mici din astfel de imobile au sonerii din astea. Uitase deja cum suna, iar acum clinchetul lui ciudat păru să-i amintească de ceva și să i-l aducă limpede în minte... Tresări din tot trupul, de data asta avea nervii întinși la limită. Peste ceva vreme, ușa se crăpă puțin:

LBRIS

We know
books

Feodor Dostoievski

Crimă și pedeapsă

Volumul al II-lea

Editura Bookshop Publishing House

București, 2026

Cuprins

PARTEA A PATRA	3
I	3
II	22
III	40
IV	52
V	75
VI	102
PARTEA A CINCEA	113
I	113
II	138
III	157
IV	177
V	199
PARTEA A ȘASEA	218
I	218
II	232
III	251
IV	264
V	280
VI	299
VII	317
VIII	329
EPILOG	343
I	343
II	355

Autor: Feodor Dostoievski

Titlu: Crimă și pedeapsă, volumul al II-lea

Editura: Bookshop Publishing House

Traducător: Stejărel Decu-Jerep

Editie completă

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
DOSTOEVSKIJ, FEDOR MIHAILOVIČ

Crimă și pedeapsă / Feodor Dostoievski. -
București : BookShop Publishing House, 2026

2 vol.

ISBN 978-630-95424-4-1

Vol. 2. - București : BookShop Publishing House,
2026. - ISBN 978-630-95424-3-4

821.161.1

ISBN: 978-630-95424-3-4

Pentru comenzi online: www.books-shop.ro

© 2026 [Bookshop Publishing House]

Toate drepturile asupra prezentei ediții aparțin
Editurii Bookshop Publishing House.

PARTEA A PATRA

I

„Să fie tot vis?“, se gândi iar Raskolnikov. Se uită atent și bănuitor la musafirul neașteptat.

— Svidrigailov? Ce aiureală! Nu se poate! spuse în cele din urmă cu voce tare, nedumerit.

Musafirul nu se arătă deloc mirat de exclamația lui.

— Am venit la dumneavoastră din două motive: în primul rând, am vrut să vă cunosc personal, fiindcă am auzit despre dumneavoastră numai lucruri interesante și laudabile; iar în al doilea rând, sper că nu veți refuza să mă ajutați într-o chestiune care este în interesul personal al surorii dumneavoastră, Avdotia Romanovna. Singur, fără nici o recomandare, probabil că nu m-ar primi nici până în curtea casei, având în vedere părerea pe care și-a făcut-o despre mine, dar cu ajutorul dumneavoastră, socotesc că...

— Socotiți prost, i-o reteză Raskolnikov.

— Dumnealor au sosit abia ieri, dacă îmi permiteți să întreb? Raskolnikov nu răspunse.

— Ieri, știu sigur. Eu însumi am venit abia alaltăieri. Ei bine, uitați ce am să vă spun, Rodion Romanovici; să mă justific, consider că nu ar avea nici un rost, dar îngăduiți-mi totuși să întreb: de fapt, ce-i atât de

criminal din partea mea în toate astea, dacă ar fi să judecăm sănătos și fără prejudecăți?

Raskolnikov continua să-l cerceteze în tăcere.

— Că m-am ținut de capul unei fete fără apărare la mine acasă și că „am jignit-o cu propunerile mele mârșave” – asta e? (O iau singur înaintea!) Dar gândiți-vă numai că sunt și eu om și *nihil humanum*¹... într-un cuvânt, că pot și eu să fiu fermecat și să mă îndrăgostesc (ceea ce, desigur, nu se întâmplă când vrem noi), iar atunci se explică totul în modul cel mai firesc. Întrebarea e: sunt un monstru sau sunt chiar eu o victimă? Și dacă aș fi o victimă? Căci, atunci când i-am propus obiectului pasiunii mele să fugă cu mine în America sau în Elveția, poate că nutream cele mai respectuoase sentimente, ba mă mai gândeam și la fericiirea amândurora! Rațiunea e sclava pasiunii; poate că mi-am făcut mai mult rău mie, să-mi fie cu iertare...

— Nu despre asta e vorba, îl întrerupse scârbit Raskolnikov, indiferent că aveți sau nu dreptate, sunteți pur și simplu respingător. Nu vreau să am nimic de-a face cu dumneavoastră. Ieșiți afară. Valea!

Svidrigailov izbucni în râs.

— Ei... dar nu vă lăsați deloc derutați! zise râzând din toată inima. Mă gândisem să umblu cu șiretlicuri, dar văd că nu țin, ați pus imediat punctul pe i!

— Păi și-acum tot cu șiretlicuri umblați.

— Chiar așa? Chiar așa? repetă Svidrigailov prăpădindu-se de râs. Dar asta e ceea ce franțujii numesc *bonne guerre*², e un șiretlic îngăduit!... Totuși m-ați întrerupt; oricum ar sta lucrurile, afirm încă o dată:

1. Nimic din ceea ce este omenesc (în lat., în orig.).

2. Război cinstit (în fr., în orig.).

n-ar fi existat nici un fel de neplăceri dacă n-ar fi fost întâmplarea din grădină. Maria Petrovna...

— Pe Maria Petrovna se spune că tot dumneavoastră ați omorât-o, îl întrerupse cu grosolănie Raskolnikov.

— Ați auzit și despre asta? De fapt, cum să nu auziți? Ei bine, cât privește întrebarea dumneavoastră, nu știu, zău, cum să vă răspund, deși propria mea conștiință e cât se poate de liniștită dinspre partea asta. Adică, să nu vă gândiți că mă tem de ceva; totul s-a făcut după toate regulile și s-a stabilit cu precizie: ancheta medicală a descoperit că a fost o apoplexie pricinuită de faptul că s-a scăldat după o masă copioasă, la care a și băut aproape o sticlă de vin, dar nici nu putea să descopere altceva... Nu, dar să vedeți la ce m-am gândit la un moment dat, mai ales pe drum, stând în tren: oare nu am contribuit moralmente la această... nenorocire, nu am enervat-o sau ceva de felul ăsta? Dar am ajuns la concluzia că nici asta n-a putut să fie.

Raskolnikov începu să râdă.

— Pentru ce vă frământați atâta!

— De ce râdeți? Gândiți-vă numai: n-am făcut decât s-o lovesc de două ori cu cravașa, nici n-au rămas urme... Nu mă socotiți, vă rog, un cinic: știu foarte bine cât e de mârșav din partea mea și tot restul, dar la fel de bine știu că Maria Petrovna chiar s-a bucurat de această, cum să spun, pasiune a mea. Istoria cu surioara dumneavoastră se epuizase de mult și Maria Petrovna era nevoită de trei zile să stea acasă, nevând ce să mai povestească prin oraș, fiindcă de-acum se săturaseră toți de scrisoarea aceea (despre lectura scrisorii ați auzit?). Și poftim, îi pică dintr-odată, ca

o mână cerească, cele două lovituri de cravașă! Cel dintâi lucru pe care l-a făcut a fost să poruncească să se înhame caii la trăsură!... Ca să nu mai spun că, în ciuda indignării afișate, femeilor li se întâmplă să încerce o foarte, foarte mare plăcere când sunt ofensate. Tuturor li se întâmplă; oamenilor, în general, le place chiar foarte mult să fie jigniți, ați remarcat? Dar femeilor, în mod deosebit. Chiar se poate spune că nici nu le trebuie mai mult.

Pentru un moment, Raskolnikov se gândi să se ridice și să plece, punând astfel capăt întrevederii. Dar curiozitatea și chiar un soi de calcul îl ținură pe loc.

— Vă plac bătaile? întrebă distrat.

— Nu, nu foarte, răspunse calm Svidrigailov. Maria Petrovna și cu mine nu ne-am bătut aproape niciodată. Am trăit în bună pace și ea a fost întotdeauna mulțumită de mine. Cravașa am folosit-o, în toți cei șapte ani ai vieții noastre, doar de două ori (dacă nu mai punem la socoteală o a treia ocazie, de altfel, foarte ambiguă): prima oară a fost la două luni după ce ne-am căsătorit, chiar după venirea la țară, iar a doua și ultima a fost cea de-acum.

Chiar mă credeți o bestie, un stăpân de iobagi înapoiat? He-he... Dar apropo, vă mai amintiți, Rodion Romanovici, că acum câțiva ani, în vremurile acelea binecuvântate când puteai să-ți exprimi liber părerea, un nobil – am uitat cum îl chema – a fost făcut de ocară în fața tuturor și prin toată literatura, fiindcă a biciuit o nemțoaică în tren, vă aduceți aminte? A fost, pare-mi-se, chiar în anul când s-a petrecut și fapta nerușinată din Veacul (ei, Noptile egiptene, lectura publică, nu vă amintiți? Ochii negri! O, unde sunteți

oare, vremuri aurite ale tinereții noastre!). Ei bine, iată părerea mea: nu împărtășesc deloc atitudinea domnului care a biciuit-o pe nemțoaică, fiindcă într-adevăr... n-ai ce împărtăși! Totuși nu pot să nu afirm că dai câteodată peste niște „nemțoaice” care cer așa niște palme, încât nu cred să existe vreun progresist care să nu procedeze în consecință. Însă nimeni n-a tratat atunci subiectul din acest punct de vedere, deși este un punct de vedere cu adevărat uman, zău așa!

Spunând asta, Svidrigailov izbucni iar în râs. Lui Raskolnikov îi era clar că avea în față un om care luase o hotărâre fermă și care știa ce face.

— Se vede treaba că n-ați mai vorbit cu nimeni de câteva zile, nu-i așa? întrebă el.

— Cam așa. Pesemne, vă mirați că sunt un om atât de îngăduitor.

— Nu, mă mir că sunteți un om din cale-afară de îngăduitor.

— Fiindcă nu m-am simțit ofensat de grosolănia întrebărilor dumneavoastră? De asta? Păi... de ce m-aș fi simțit? Cum ați întrebat, așa am răspuns, adăugă cu o naivitate uimitoare. Fiindcă, sincer vorbind, nu prea dau importanță la nimic, continuă oarecum dus pe gânduri. Iar acum nu mă preocupă chiar deloc asemenea lucruri... De altfel, sunteți cât se poate de îndreptățit să credeți că mă dau bine pe lângă dumneavoastră fiindcă urmăresc ceva, mai cu seamă că am și o treabă cu surioara dumneavoastră, v-am mărturisit chiar eu. Dar vă spun sincer: mă omoară urâtul! Mai ales de trei zile încoace, nici nu mai spun, chiar m-am bucurat să vă întâlnesc... Nu vă supărați, Rodion Romanovici, dar și dumneavoastră îmi păreți foarte ciudat, nu știu de ce. Luați-o cum vreți, dar e